

Rahapelituottojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

18.03.2021, 13.53 - 18.03.2021, 14.11

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Jukka
Sukunimi	Tahvanainen
Sähköposti	jukka.tahvanainen@nkl.fi
Organisaatio	Näkövammaisten liitto ry

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Osittaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

Kannatamme Liikasen raportin tarjoamista vaihtoehdoista osittaisuudistusta ☐

Osittaisuudistus on käytettävissä olevaan aikaan nähden selkein ja toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. ☐

Esitetyistä vaihtoehdoista osittaisuudistus mahdollistaisi parhaiten vapaan autonomisen kansalaistoiminnan säilymisen. Pohjoismainen hyvinvointimalli perustuu vahvaan valtioon ja vahvaan kansalaisyhteiskuntaan.

Osittaisuudistuksessa on vähemmän riskejä kansalaisjärjestötoiminnan poliittisesta ohjauksesta. Vaihtoehto on myös hallinnollisesti helpointa toteuttaa. ☐

Riittävästi resursoitu monimuotoinen kansalaisjärjestötoiminta on osa sivistysvaltiota. Sote-järjestöjen toiminta kohdistuu moniin erityisryhmiin, ja ovat elintärkeitä esim. monille vammaisille. Ilman järjestötyötä ja sen toimintaa monen näkövammaisen elämä vaikeutuisi entisestään. Järjestötoiminnan hyödyllisyyttä ei voi mitata samoin perustein, kuin suoritteita tuottavia yrityksiä tai julkista palvelutoimintaa. Vapaaehtoistoiminnan lisäksi myös laaja asiantuntemus, vaikuttamistoiminta sekä hiljaisen ja piilossa olevan avuntarpeen tunnistamiskyky ja siihen reagointi on järjestötyön erityistä osaamista. Korona-aika on osoittanut, että monet kansalaiset ovat saaneet ketterästi ja nopeasti apua ja tukea järjestötoimijoilta. Järjestöt ovat merkittävä voimavara suomalaisten hyvinvoinnin edistäjänä, ihmisoikeuksien puolustajana ja palvelutarpeiden näkyväksi tekijänä. ☐

On tärkeä tunnistaa myös kansalaisjärjestötoiminnan kaikki tasot: valtakunnallinen, alueellinen ja paikallinen.

Järjestöt toimivat hyvin erilaisten ilmiöiden, ongelmien ja ihmisryhmien parissa. Uudistuksen tulisi kohdella mahdollisimman yhdenvertaisesti eri kokoisia ja eri kohderyhmien parissa työskenteleviä järjestöjä, joilla on hyvin erilaiset mahdollisuudet sopeutua muutokseen. Muutosten vaikutusten arviointi on ensiarvoisen tärkeää myös ihmisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta. ☐

Osittaisuudistus tulee toteuttaa siten että yleishyödyllisen kansalaistoiminnan rahoitus säilyy uudistuksen siirtymävaiheen aikana ja sen jälkeen budjettikehyksen ulkopuolella. Esitettyssä vaihtoehdossa valtionavustuksen määräraha on sidoksissa Veikkauksen tuottoihin. Kaikkine heikkouksineen se toisi järjestötoiminnan rahoitukseen ennustettavuutta. Ennustettavuutta voidaan edelleen parantaa siten, että järjestötoiminnan rahoitus kytketään monivuotiseen rahoituskehukseen. Se on välttämätöntä, jotta toimintaa voidaan suunnitella pitkäjänteisesti. ☐

Arpajaisveron tasoa tulisi pysyvästi alentaa, jotta kansalaisjärjestötoiminnan rahoitus tosiasiallisesti ei entisestään

pienenisi pelituottojen vähentyessä. Arpajaisveroa on jatkuvasti nostettu vuodesta 1992 jolloin arpajaisvero oli 5,0 %. Arpajaisveroa alennettiin viime vuonna väliaikaisesti 5,5 prosenttiin, mutta sen nykyinen perustaso on yli kaksinkertainen vuoden 1992 tasoon verrattuna, kaikkiaan 12 %. Uudistuksen yhteydessä tulee myös varmistaa, että Veikkauksella ja sitä ohjaavalla taholla on velvoite pitää pelituottojen kohteena olevat toimijat ajan tasalla mahdollista avustustasoon liittyvistä muutoksista ennakoiden. □

Tunnistamme rahapelitoimintaan liittyvät eettiset haasteet ja siksi pelihaittojen vähentämistä tulee jatkaa, mutta samalla varmistaa tuottojen palautuminen suomalaiseen yhteiskuntaan. □

Mikäli valmistelussa päädyttäisiin vaihtoehtoon kokonaisuudistus, edellyttää se laajaa valmistelua ja aitoa järjestökentän osallistamista. Kokonaisuudistus edellyttää myös laajan lainsäädäntö uudistuksen. Työryhmän esittämä osittaisuudistus on toteutettavissa jo vuoden 2022 budjettilain yhteydessä. Kumpaankin vaihtoehtoon tulee sisältyä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen valtionavustustoimintaa säätelevän säädöksen saattamisen lain tasolle. □